

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Кафедра валеології

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Проректор з науково-педагогічної
роботи

_____ А.В. Пантелеймонов
«_____» _____ 2018 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
РЕКРЕАЛОГІЯ

рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

галузь знань: 24 «Сфера обслуговування»

спеціальність: 242 «Туризм»

освітня програма: «Туризм»

вид дисципліни: обов'язкова

факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

2018/ 2019 навчальних рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою філософського факультету. Протокол № 11 від «22» червня 2018 р.

Розробники: доцент, к.б.н., доцент кафедри валеології Тимченко Г.М.,
ст. викладач Парфінченко Т.О.

Програма схвалена на засіданні кафедри валеології філософського факультету Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Протокол № 15 від «8» червня 2018 р.

в/о завідувача кафедри

доцент _____ О.О. Коновалова

Програму погоджено методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу.

Протокол № 1 від «28» серпня 2018 р.

Голова методичної комісії:

доцент _____ Л.І. Григорова-Беренда

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Рекреологія» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності «Туризм».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є науковообґрунтований відпочинок людини в умовах сучасної життєдіяльності.

Програма навчальної дисципліни складається з розділів:

Розділ 1. Організація рекреаційної діяльності.

Розділ 2. Медико-біологічні засади та напрями рекреаційної діяльності.

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета вивчення дисципліни — вивчення змісту та умов діяльності людини в неробочий час.

Рекреологія на сьогодні є галуззю знань про причини та способи здійснення рекреаційної діяльності як невід'ємної складової життя кожної людини і людського суспільства, соціально-культурні, економічні, антропоєкологічні механізми організації цієї діяльності та її наслідки. Рекреологія базується на уявленні про територіальні рекреаційні системи, формування яких визначається антропоєкологічними і соціально-культурними потребами людей, соціальними та економічними потребами суспільства. Загальна оцінка рекреаційних систем здійснюється залежно від їхньої медико-біологічної, соціально-культурної та економічної ефективності.

Питання рекреології є досить актуальним у зв'язку з інтенсифікацією умов праці не лише фізично, а й психічно у зв'язку з науково-технічним прогресом та потребою в науково-організованому відпочинку.

1.2. Завдання – сприяти формуванню культури науково-організованого відпочинку через тісний взаємозв'язок рекреаційної географії, рекреаційної архітектури та містобудування, екології людини, курортології, економіки, соціології, психології, валеології тощо.

В ході вивчення курсу студенти отримають знання про цілющі властивості природних лікувальних факторів, особливості та механізми їхнього впливу на організм людини; ознайомляться з науковообґрунтованою основою курортної справи і санаторно-курортного лікування; вивчать можливості застосування курортних факторів з лікувальними та профілактичними цілями на курортах і позакурортних умовах; проаналізують показання та протипоказання до санаторно-курортного лікування; вивчать методи застосування курортних факторів при різних захворюваннях; здійснять аналітичний пошук курортних ресурсів України, ознайомляться з сучасним станом вивчення потреб населення в санаторно-курортному лікуванні за даними соціологічних досліджень; ознайомляться з принципами та нормативами курортного будівництва та благоустрою (естетика курорту і курортна архітектура), а також питанням санітарної охорони курортів.

1.3. Кількість кредитів 3

1.4. Загальна кількість годин 90

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й	1-й
Семестр	
2-й	2-й
Лекції	
32 год.	12 год (2 аудиторні, 10 год – дистанційні)
Практичні, семінарські заняття	
16 год.	
Лабораторні заняття	

Самостійна робота	
42 год.	78 год.
Індивідуальні завдання (входить до самостійної роботи)	
8 год	

1.6. Заплановані результати навчання:

В результаті вивчення курсу студенти набудуть теоретичні знання про:

- сутність поняття «рекреаційна діяльність» та класифікацію рекреаційної діяльності;
- види та ринок рекреаційних послуг як найбільшої складової сфери послуг;
- інфраструктурне забезпечення рекреаційних територій України;
- типологію територіальних рекреаційних систем;
- принципи управління якістю рекреаційних послуг;
- державне і муніципальне регулювання рекреаційної сфери;
- правове забезпечення діяльності у сфері рекреаційних послуг;
- організацію лікувально-профілактичних послуг;
- санаторно-курортні організації як інструмент надання лікувально-профілактичних послуг;
- роль та місце спортивно-оздоровчих послуг в системі рекреаційних послуг;
- туристську послугу як вид рекреаційно-оздоровчих послуг;
- організацію культурно-пізнавальних рекреаційних послуг;
- пам'ятники історії і культури як елементи культурно-пізнавальних рекреаційних послуг;
- кліматоутворюючі рекреаційні ресурси;
- медико-кліматичну характеристику основних природних зон України;
- особливості зародження і розвиток курортів на Україні;
- основи медичної кліматології і кліматотерапії;
- мінеральні води і лікувальні грязі на Україні;
- лікувальне значення та методику застосування озокериту;
- рекреаційні ресурси України;
- природно-ресурсний потенціал земель рекреаційного, курортного та природоохоронного значення;
- рекреаційний комплекс України.

Вміти:

- класифікувати рекреаційну діяльність;
- визначати види та ринок рекреаційних послуг;
- складати інфраструктурне забезпечення рекреаційних територій України;
- складати типологію територіальних рекреаційних систем;
- визначати принципи управління якістю рекреаційних послуг;
- використовувати нормативно-правове забезпечення діяльності у сфері рекреаційних послуг;
- організовувати лікувально-профілактичну послугу на території України;
- визначати роль та місце спортивно-оздоровчих послуг в системі рекреаційних послуг;
- надавати туристську послугу як вид рекреаційно-оздоровчих послуг;
- організовувати культурно-пізнавальні рекреаційні послуги;
- визначати медико-кліматичну характеристику основних природних зон України;
- використовувати основи медичної кліматології і кліматотерапії на практиці;
- розрізняти основні мінеральні води і лікувальні грязі на Україні;
- раціонально використовувати природно-ресурсний потенціал земель рекреаційного, курортного та природоохоронного значення;
- розрізняти основні рекреаційні комплекси України.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Організація рекреаційної діяльності.

Тема 1. Поняття про рекреологію в соціальному аспекті.

Передумови зародження рекреології. Вихідні постулати рекреології. Основні поняття рекреології (рекреаційні потреби, рекреаційні потреби суспільства, рекреаційні потреби людей, рекреаційне заняття, рекреаційний час, рекреаційний простір, рекреаційна діяльність, рекреаційна діяльність організаторів відпочинку). Функції рекреології (відтворююча, виховна, гуманітарна).

Тема 2. Основні концепції рекреології.

Антропоцентровані концепції. Економоцентровані концепції. Техноекономічна концепція. Натуроцентриська концепція. Діяльнісна концепція. Рекреаційні потреби та форми їх прояву.

Тема 3. Рекреаційна діяльність як різновид економічної діяльності.

Сутність визначення «рекреаційна діяльність». Класифікація рекреаційної діяльності. Основні поняття та сутність діяльності відпочиваючих. Форми прояву діяльності відпочиваючих. Технології діяльності відпочиваючих.

Тема 4. Рекреаційна послуга.

Рекреаційна послуга як найбільша складова сфери послуг. Види рекреаційних послуг. Сучасний ринок рекреаційних послуг. Рекреаційні послуги України.

Тема 5. Інфраструктурне забезпечення рекреаційних територій України.

Поняття інфраструктури рекреаційної території. Розвиток інфраструктури в рекреаційних регіонах. Заходи щодо удосконалення інфраструктурного забезпечення рекреації.

Тема 6. Територіальна рекреаційна система.

Поняття територіальної рекреаційної системи. Типологія територіальних рекреаційних систем.

Тема 7. Проектування якості у сфері рекреаційних послуг.

Поняття якості рекреаційних послуг. Принципи управління якістю рекреаційних послуг. Концепція тотального управління якістю.

Тема 8. Правове забезпечення діяльності у сфері рекреаційних послуг.

Державне і муніципальне регулювання рекреаційної сфери. Правове забезпечення діяльності у сфері рекреаційних послуг. Застосування нормативно-правової бази з метою організації якісних рекреаційних послуг.

Розділ 2. Медико-біологічні засади та напрями рекреаційної діяльності.

Тема 9. Особливості організації лікувально-профілактичних послуг.

Загальна характеристика лікувально-профілактичних рекреаційних послуг. Організація надання лікувально-профілактичних послуг. Санаторно-курортні організації як інструмент надання лікувально-профілактичних послуг.

Тема 10. Особливості організації спортивно-оздоровчих послуг.

Роль та місце спортивно-оздоровчих послуг в системі рекреаційних послуг. Характеристика спортивно-оздоровчих рекреаційних послуг. Туристська послуга як вид рекреаційно-оздоровчих послуг.

Тема 11. Особливості організації культурно-пізнавальних рекреаційних послуг.

Загальна характеристика культурно-пізнавальних рекреаційних ресурсів. Пам'ятники історії і культури як елементи культурно-пізнавальних рекреаційних послуг. Екскурсія як різновид культурно-пізнавальних рекреаційних послуг. Принципи та методи організації екскурсії.

Тема 12. Класифікація природних ресурсів.

Кліматоутворюючі рекреаційні ресурси. Медико-кліматична характеристика основних природних зон. Водні рекреаційні ресурси. Ліс в системі природних рекреаційних ресурсів.

Тема 13. Основи курортології.

Зародження і розвиток курортів. Лікувальні властивості природних факторів. Природні та штучні фізичні фактори та їх лікувальні властивості. Основні біометеорологічні фактори. Групи атмосферних факторів: метеорологічні (хімічні, фізичні), радіаційні (сонячні, космічні), телуричні (земні).

Тема 14. Медична кліматологія і кліматотерапія.

Методи кліматотерапії (аеротерапія, геліотерапія, таласотерапія). Лікувальна дія клімату. Основні метеорологічні (фізичні) фактори: температура повітря, атмосферний тиск, вологість повітря, а також такі атмосферні явища, як хмарність, опади, вітер. Атмосферні процеси. Основи кліматотерапії. Вплив зміни кліматичних районів. Вплив метеорологічних умов у звичних для хворого кліматичних умовах (приміські санаторії, будинки відпочинку і т.д.). Особливості застосування спеціальних кліматотерапевтичних процедур: повітряних і сонячних ванн, сну на повітрі, таласотерапії (сон на березі моря, морські купання).

Тема 15. Основи бальнеології. Мінеральні води та лікувальні грязі.

Фізико-хімічні властивості мінеральних вод. Основні бальнеологічні групи мінеральних вод. Класифікації мінеральних вод в Україні. Лікувальні грязі (торфові, сапропелеві, намулові сульфідні і сопочні) і мінеральні водойми (морські, материкові, материкові підземного водно-сольового живлення). Механізм фізіологічної і лікувальної дії мінеральних вод і лікувальних грязей. Особливості лікувальної дії на організм мінеральних вод. Мінеральні ванни. Газові ванни. Радонові ванни. Мінеральні води для питного лікування (мінеральні питні, мінеральні питні лікувально-столові, природні мінеральні столові, природні столові води). Лікувальне значення та методика застосування озокериту.

Тема 16. Рекреаційні ресурси України

Природно-ресурсний потенціал земель рекреаційного, курортного та природоохоронного значення. Рекреаційний комплекс України. Територіальна структура рекреаційного комплексу України. Курортна система України.

3. Структура навчальної дисципліни

№	Назви тем	Кількість навчальних годин:									
		денна форма					заочна (дистанційна) форма				
		Всього	Лекції	Практ. роб.	Сам. роб.	Інд. роб.	Всього	Лекції	Практ. роб.	Сам. роб.	Інд. роб.
Розділ 1. Організація рекреаційної діяльності											
1	Тема 1. Поняття про рекреологію в соціальному аспекті.	5	2	1	2		7	2		5	
2	Тема 2. Основні концепції рекреології.	5	2	1	2		6	1		5	
3	Тема 3. Рекреаційна діяльність як різновид економічної діяльності.	7	2	1	3	1	6	1		5	
4	Тема 4. Рекреаційна послуга.	7	2	1	3	1	6	1		5	
5	Тема 5. Інфраструктурне забезпечення рекреаційних територій України.	7	2	1	3	1	8	1		5	2
6	Тема 6. Територіальна рекреаційна система.	6	2	1	3		6	1		5	
7	Тема 7. Проектування якості у сфері рекреаційних послуг.	5	2	1	2		3			3	

8	Тема 8. Правове забезпечення діяльності у сфері рекреаційних послуг.	6	2	1	3		6	1		5	
	Всього за розділом 1	45	16	8	21		46	8		38	
Розділ 2. Медико-біологічні засади та напрями рекреаційної діяльності											
9	Тема 9. Особливості організації лікувально-профілактичних послуг.	6	2	1	2	1	8	1		5	2
10	Тема 10. Особливості організації спортивно-оздоровчих послуг.	6	2	1	2	1	8	1		5	2
11	Тема 11. Особливості організації культурно-пізнавальних рекреаційних послуг.	6	2	1	2	1	8	1		5	2
12	Тема 12. Класифікація природних ресурсів.	5	2	1	2		6	1		5	
13	Тема 13. Основи курортології.	5	2	1	2		5			5	
14	Тема 14. Медична кліматологія і кліматотерапія.	6	2	1	2	1	5			5	
15	Тема 15. Основи бальнеології. Мінеральні води та лікувальні грязі.	5	2	1	2		5			5	
16	Тема 16. Рекреаційні ресурси України	6	2	1	2	1	5			5	
	Всього за розділом 2	45	16	8	21		44	4		40	
	РАЗОМ:	90	32	16	42		90	12		78	

4. Теми практичних занять

№	Назва теми	Кількість годин	
		Денна	Заочна /дист. форма
Розділ 1. Організація рекреаційної діяльності			
Тема 1.	Практична робота №1. Аналіз мотивів рекреаційної діяльності.	1	
Тема 2.	Практична робота №2. Визначення кількості вільного часу та форм прояву діяльності відпочиваючих.	1	
Тема 3.	Практична робота № 3. Складання циклу рекреаційних занять.	1	
Тема 4.	Практична робота №4. Аналіз рекреаційних послуг на території України.	1	
Тема 5.	Практична робота № 5. Аналіз інфраструктурного забезпечення рекреаційних територій України	1	
Тема 6.	Практична робота № 6. Аналіз типології територіальних рекреаційних систем на Україні.	1	
Тема 7.	Практична робота №7. Аналіз якості рекреаційних послуг на території України.	1	
Тема 8.	Практична робота №8. Особливості застосування	1	

	нормативно-правової бази з метою організації якісних рекреаційних послуг (складання пам'ятки).		
Розділ 2. Медико-біологічні засади та напрями рекреаційної діяльності			
Тема 9.	Практична робота №9. Особливості організації лікувально-профілактичних послуг на території України.	1	
Тема 10.	Практична робота № 10. Особливості організації спортивно-оздоровчих послуг на території України.	1	
Тема 11.	Практична робота № 11. Особливості організації культурно-пізнавальних рекреаційних послуг на території України.	1	
Тема 12.	Практична робота № 12. Медико-кліматична характеристика основних природних зон України. Аналіз жорсткості погодних умов.	1	
Тема 13.	Практична робота №13. Аналіз лікувальних властивостей природних факторів на території України. Визначення рівня індивідуальної метеочутливості та сезонозалежності.	1	
Тема 14.	Практична робота № 14. Визначення впливу метеорологічних умов у звичних для хворого кліматичних умовах (приміські санаторії, будинки відпочинку і т.д.) та особливостей застосування спеціальних кліматотерапевтичних процедур: повітряних і сонячних ванн, сну на повітрі, таласотерапії (сон на березі моря, морські купання) на території України.	1	
Тема 15.	Практична робота №15. Аналіз основних бальнеологічних групи мінеральних вод та лікувальних грязей (торфові, сапропелеві, намулові сульфідні і сопочні) на території України (мінеральні джерела та водойми). Механізм фізіологічної і лікувальної дії мінеральних вод і лікувальних грязей.	1	
Тема 16.	Практична робота №16. Аналіз рекреаційних ресурсів України. Територіальна структура рекреаційного комплексу України. Курортна система України.	1	
РАЗОМ:		16	

5. Самостійна робота

виконується та відправляється на перевірку викладачу в дистанційному курсі, розташованому в Банку web-ресурсів Центру електронного навчання

№ теми	Види та зміст самостійної роботи	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна/дистанційна форма
Тема 1.	Дайте відповіді на блок завдань до теми 1: 1. Які основні поняття і історія виникнення рекреації? 2. Що собою являє рекреація як вид людської діяльності, які її основні функції і тенденції розвитку в світі? 3. Що собою являє вільний час, структура, які його властивості і як воно використовується в цілях рекреації? 4. Що таке рекреаційна діяльність, які її види, як використовується рекреаційний потенціал? 5. Що таке рекреаційні заняття, які розрізняють групи і типи рекреаційних занять?	2	5

Тема 2.	Дайте відповіді на блок завдань до теми 2: 1. Як формуються цикли рекреаційної діяльності? 2. Які рекреаційні технології використовуються в умовах курортної практики? 3. Назвіть і охарактеризуйте основні функції рекреаційної діяльності. 4. Що таке рекреаційні заняття і на які типи вони поділяються? 5. Визначте поняття «цикл рекреаційної діяльності». Як розрізняють цикли рекреаційної діяльності за їх тимчасовою і громадською функцій?	2	5
Тема 3.	Дайте відповіді на блок завдань до теми 3: 1. У чому полягає головний критерій територіальної організації рекреаційної діяльності? 2. Основні тенденції в еволюції рекреаційної діяльності в зв'язку зі зміною структури рекреаційних потреб. 3. На яких підставах найчастіше здійснюють класифікацію рекреаційної діяльності? 4. Дайте характеристику видів рекреаційної діяльності, що виділяються: а) за головним мотивом рекреації; б) за характером використання рекреаційних ресурсів; в) за правовим статусом і тривалістю; г) за територіальною ознакою, ритміці і характером організації; д) за віковою ознакою, числом учасників і тіснотою соціальних контактів; е) за ступенем рухливості і характером використаних транспортних засобів.	3	5
Тема 4.	Дайте відповіді на блок завдань до теми 4: 1. Надайте визначення рекреаційної послуги. 2. Чим відрізняється рекреаційна послуга від інших видів послуг? 3. Охарактеризуйте основні ознаки рекреаційної послуги. 4. Назвіть основні елементи рекреаційної послуги. 5. Визначте чинники, що формують попит населення на рекреаційні послуги. 6. Які існують види універсальних чинників? 7. Назвіть специфічні ознаки рекреаційної послуги, як класичної послуги. 8. Охарактеризуйте фактори, що впливають на формування рекреаційних потреб. 9. Зазначте основні ознаки класифікації мотивів придбання рекреаційних послуг. 10. Назвіть основні ознаки класифікації рекреаційних послуг. 11. Надайте визначення ринку рекреаційних послуг. 12. Назвіть основні види ринків рекреаційних послуг.	3	5
Тема 5.	Дайте відповіді на блок завдань до теми 5: 1. Надайте визначення рекреаційної території. Опишіть основні характеристики інфраструктури	3	5

	рекреаційної території. 2. Які основні критерії розвитку інфраструктури в рекреаційних регіонах. 3. Які складові частини природного рекреаційного потенціалу України? 4. Охарактеризуйте основні завдання структурних елементів рекреації. 5. Опишіть основні напрямки формування ефективного механізму функціонування рекреаційної сфери в межах рекреаційної території.		
Тема 6.	Дайте відповіді на блок завдань до теми 6: 1. Надайте визначення територіальної рекреаційної підсистеми. 2. Хто висунув гіпотезу про територіальної рекреаційної системи? 3. Охарактеризувати типи територіальних рекреаційних систем за різними ознаками. 4. Надайте характеристику підсистем територіальної рекреаційної системи. 5. Визначте ознаки територіальних рекреаційних систем.	3	5
Тема 7.	Дайте відповіді на блок завдань до теми 7: 1. Надайте визначення якості послуги. 2. Поясніть, чому проблема якості є чинником підвищення рівня життя, економічної, соціальної та екологічної безпеки. 3. Чому не можна розглядати якість ізольовано з позицій виробника і споживача? 4. Чому якість є комплексним поняттям, що відбиває ефективність усіх сторін діяльності рекреаційного підприємства? 5. Дайте визначення понять «якість» і «конкурентоспроможність». У чому їх взаємозв'язок, особливості і відмінності? 6. Які показники включаються в систему показників якості? 7. У чому полягають цілі і завдання стандартизації продукції (послуги)?	2	3
Тема 8.	Дайте відповіді на блок завдань до теми 8: 1. Якими нормативно-правовими документами регламентується використання курортних, лікувально-оздоровчих та рекреаційних територій та об'єктів. 2. Охарактеризуйте заходи з реабілітації та раціонального використання природних лікувальних ресурсів. Якою програмою вони регулюються? 3. Дайте визначення курорту і курортної місцевості. 4. Яким чином природна територія отримує статус курорту державного значення і місцевого значення? 5. Розкрийте зміст поняття «рекреаційні території». Які функції рекреаційних територій? 6. Яка мета моніторингу природних територій? 7. Назвіть два види кадастрів, що враховують	3	5

	комплексні характеристики природних ресурсів, перерахуйте їх відмінності. 8. Що є специфічною мірою збереження природних факторів на природно-заповідних територіях? 9. Які нормативні вимоги з охорони від забруднення районів морського водокористування Ви знаєте? 10. Що таке рекреаційна зона? 11. Що входить до складу рекреаційних зон? 12. Як трактує закон поняття «рекреація»? 13. Які заходи щодо забезпечення раціонального використання рекреаційних ресурсів передбачені у Міжнародній концепції сталого розвитку населених пунктів? 14. З якою метою створюються спеціальні (вільні) економічні рекреаційні зони? 15. Яким чином здійснюється рекреаційна діяльність? 16. Які землі належать до земель рекреаційного призначення? 17. Як Ви розумієте причини «феномена рекреації»? 18. Які види рекреації виділяють з просторової точки зору? 19. Охарактеризуйте початковий етап соціо-культурного освоєння території за нормативними ознаками. 20. Назвіть характерні особливості розвинутого рівня соціо-культурного освоєння території 21. Чим відрізняється висока ступінь освоєння простору? 22. Які фактори впливають на розвиток рекреаційних районів?		
Тема 9.	Дайте відповіді на блок завдань до теми 9: 1. Які природні ресурси відносять до категорії лікувальних? 2. Які ознаки лежать в основі класифікації природних лікувальних ресурсів? 3. Дайте визначення поняття «природні лікувальні ресурси», «курорт». 4. Охарактеризуйте класифікацію курортів за природними лікувальними властивостями. 5. Охарактеризуйте бальнеологічні курорти, кліматичні курорти, грязьові курорти. 6. Назвіть основні властивості мінеральних лікувальних вод та лікувальних грязей. 7. Назвіть властивості клімату, які використовуються в курортному лікуванні. 8. Охарактеризуйте основні методи курортного лікування. 9. Які природні фактори служать передумовою розвитку курортів? 10. Які кліматичні зони є сприятливими для кліматолікування? 11. Яка основна характеристика мінеральних вод	2	5

	<i>визначає їх лікувальний вплив?</i> <i>12. Що спільного і що відмінного у лікувальному використанні мінеральних вод і лікувальних грязей?</i> <i>13. Які особливості використання мінеральних вод і мінеральних ванн?</i> <i>14. В чому полягають проблеми використання ресурсів з лікувальною метою?</i> <i>15. Які заходи необхідно проводити з метою охорони курортних ресурсів?</i>		
Тема 10.	Дайте відповіді на блок завдань до теми 10: <i>1. Назвіть основні види спортивно-оздоровчих рекреаційних послуг</i> <i>2. Охарактеризуйте організацію спортивно-оздоровчих заходів в рамках салонів різної функціональної спрямованості.</i> <i>3. Яка специфіка надання послуг у сфері спортивно-оздоровчого сервісу в салонному бізнесі?</i> <i>4. Хто здійснює контроль і самоконтроль в процесі самостійних занять спортом?</i> <i>5. Назвіть спортивно-оздоровчі заходи в системі загальнолюдських цінностей і професійної підготовки.</i> <i>6. Які існують правові основи надання спортивно-оздоровчих послуг на підприємствах спортивно-оздоровчого сервісу?</i> <i>7. Визначте сутність поняття «спортивно-оздоровчий сервіс»: теоретичне, практичне і філософське трактування.</i> <i>8. Яка існує методика складання індивідуальних оздоровчих і тренувальних програм за обраним видом фізичних вправ?</i> <i>9. Які є відбудовні заходи в системі профілактики професійних захворювань?</i> <i>10. Охарактеризуйте спортивно-оздоровчий сервіс як сферу реалізації різного комплексу послуг.</i> <i>11. Охарактеризуйте методику проведення спортивно-оздоровчих заходів у фітнес-центрах, у дитячих спортивних таборах та дитячих спортивних центрах.</i>	2	5
Тема 11.	Дайте відповіді на блок завдань до теми 11: <i>1. За якими ознаками класифікуються екскурсії?</i> <i>2. Для чого проводяться екскурсії?</i> <i>3. Яка послідовність підготовки екскурсії?</i> <i>4. Як проводиться екскурсія?</i> <i>5. Для чого проводиться узагальнення екскурсії?</i> <i>6. Який вид навчальної діяльності називають екскурсією?</i> <i>7. Охарактеризуйте екскурсійний метод, його значення, мету і завдання.</i> <i>8. Назвіть особливості екскурсійного методу.</i> <i>9. Які вимоги до екскурсійного методу?</i> <i>10. Назвіть особливості кожного виду екскурсій.</i>	2	5
Тема 12.	Конспект відповідей на блок завдань до теми 12: <i>1. Що входить в поняття рекреаційних ресурсів?</i>	2	5

	2. Які особливості формування рекреаційних ресурсів в основних природних зонах? 3. З якою метою проводиться оцінка рекреаційних ресурсів? 4. Які показники оцінюються при характеристиці певної природної зони? 5. Які особливості використання водних ресурсів Ви можете назвати? 6. Серед перелічених нижче рекреаційних ресурсів виберіть найцінніший: повітря, вода, ліс. Обґрунтуйте відповідь. 7. Назвіть основні функції лісу. 8. Які історичні чи культурні об'єкти можуть стати метою подорожі і духовного збагачення людини? 9. Що Ви розумієте під природним рекреаційним потенціалом?		
Тема 13.	Дайте відповіді на блок завдань до теми 13: 1. Що лягло в основу розвитку курортології? 2. Які природні фактори служать передумовою розвитку курортів? 3. Які заходи необхідно проводити з метою охорони курортних ресурсів? 4. Які проблеми постають на сьогодні стосовно використання ресурсів з лікувальною метою?	2	5
Тема 14.	Дайте відповіді на блок завдань до теми 14: 1. Які кліматичні зони є сприятливими для кліматолікування? Відповідь обґрунтуйте. 2. Які регіони України є сприятливими для кліматолікування? Відповідь обґрунтуйте.	2	5
Тема 15.	Дайте відповіді на блок завдань до теми 15: 1. Чим відрізняється мінеральна вода від мінералізованої? 2. Яка основна характеристика мінеральних вод визначає їх лікувальний вплив? 3. Що спільного і що відмінного у лікувальному використанні мінеральних вод і лікувальних грязей? 4. Які особливості використання мінеральних вод і мінеральних ванн? 5. Чим визначається лікувальний вплив озокериту?	2	5
Тема 16.	Дайте відповіді на блок завдань до теми 16: 1. Якими видами рекреаційних ресурсів володіє Україна? 2. Чим вигідне географічне положення України з точки зору кліматолікування? 3. Яким природно-ресурсним потенціалом володіє Україна? 4. В чому особливості рекреаційного комплексу України? 5. Охарактеризуйте основні рекреаційні зони України. Чим вони привабливі? 6. В чому полягають проблеми розвитку рекреаційної галузі в нашій державі? 7. Які характерні особливості географічного положення, рельєфу тощо Ви можете назвати для	2	5

	<i>Кримського, Карпатського, Волинського регіонів, що мають визначальне значення для розвитку туристсько-рекреаційних комплексів?</i>		
	8. Чим представлений природно-заповідний фонд України?		
	Підготовка до контрольної роботи	8	8
Разом:		42	78

6. Індивідуальне завдання

Вирішення ситуаційного завдання: складання схеми-обґрунтування відпочинку у певній місцевості в залежності від мотивів рекреаційної діяльності та індивідуальних особливостей відпочиваючих з оздоровчою метою.

Ситуаційне завдання: родина з дитиною віком 7 років прагне відпочити та оздоровитися в жовтні на протязі 10 діб на території України (бажано центральні регіони), не витрачаючи зайві кошти.

Схема-обґрунтування:

Аналіз мотивів рекреаційної діяльності відпочиваючих:

З метою максимального відпочинку та оздоровлення слід пропонувати такі варіанти для відпочинку, щоб:

- 1) батьки мали змогу відвідувати процедури;
- 2) дитина мала змогу відпочивати та розважатися/розвиватися;
- 3) батьки відвідували процедури окремо від дитини

Мотив рекреаційної діяльності:	мати	батько	дитина	Місце проведення	Вартість
1) лікувальний: кліматолікування, бальнеолікування (мін. води), грязелікування					
2) оздоровчий: а) прогулянки, б) пляжно-купальна діяльність, в) водні прогулянки, г) дайвінг, е) рибальство та охота					
3. спортивний а) спортивний туризм (пешехідний, горний, водний, лижний, спелео-, вело-, парусний, автомото-, кінний та їх поєднання), б) горнолижний спорт, в) альпінізм					
4. пізнавальний а) натуралістична діяльність (вивчення природи), б) культурно-історичний (вивчення					

5. Розваги					
6. Дачна діяльність					
Тривалість					
Необхідність повтору					
Правовий статус: національний міжнародний					
Територіальні ознаки: приміська міська регіональна міжнародна					
Характер організації регламентована (планова), самодіяльна (організована, неорганізована).					
Вікові ознаки дитяча доросла змішана					
Кількість учасників: індивідуальна, групова					
ступінь рухливості стаціонарна, кочова					
Транспортні засоби автомобільна (індивідуальна), автобусна, авіаційна (рейсова та чартерна), залізнична, теплохідна (морська, річкова, круїзна).					

7. Методи контролю.

Контроль рівня засвоєння навчального матеріалу проводиться шляхом виконання студентами поточних практичних та самостійних робіт, виконаних за технологіями E-learning, поточного тестового контролю та підсумкової роботи.

8. Схема нарахування балів:

Контроль рівня засвоєння навчального матеріалу проводиться шляхом виконання студентами поточних практичних та самостійних робіт, виконаних за технологіями E-learning в дистанційному курсі, поточного тестового контролю та підсумкової тестової роботи.

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання																Індивідуальне завдання	Підсумковий контроль – залік	Разом
Розділ 1.								Розділ 2.										
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16			
2	2	2	2	3	3	3	3	3	3	4	4	4	4	4	4			
Разом розділ 1 – 20 б.								Разом розділ 2 – 30 б.								10 б.	40 б.	100 б.

Додаткові бали передбачають виконання індивідуального науково-дослідного завдання у вигляді презентації-доповіді (20-30 слайдів в форматі ppt) — 10 балів. Бали за виконання цього виду роботи враховуються як складова частина поточного оцінювання.

Шкала оцінювання:

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Для заліку
90-100	зараховано
80-89	
70-79	
60-69	
50-59	
1-40	Не зараховано

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів з курсу «Рекреалогія»

<i>Рівні навчальних досягнень студентів</i>	<i>Бали</i>	<i>Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів</i>
I. Початковий	1-49	Студент відтворює окремі факти, за допомогою навчальної літератури фрагментарно характеризує окремі дані щодо завдання, принципи, засоби та методи рекреації; за інструкцією викладача може організувати та частково відтворити методику проведення рекреаційного заняття; фрагментарно володіє основними концепціями рекреації, за допомогою викладача може здійснити оцінку курорту та лікувального потенціалу певної рекреаційної місцевості, може діагностувати порушення в стані здоров'я людини та скласти індивідуальну програму рекреації.
II. Середній	50-59	Студент самостійно дає визначення окремих понять курсу, володіє базовими знаннями в галузі рекреації та оздоровлення; за допомогою навчальної літератури характеризує певні завдання, принципи, засоби та методи рекреації; знає основний зміст базових рекреаційних понять; за інструкцією викладача може організувати та відтворити методику проведення рекреаційного заняття, за допомогою викладача може здійснити оцінку курорту та лікувального потенціалу певної рекреаційної місцевості, може діагностувати порушення в стані здоров'я людини та скласти індивідуальну програму рекреації; володіє основними концепціями рекреації, за допомогою викладача може провести рекреаційне заняття; за допомогою навчальної літератури може розробити практичні рекомендації щодо допомоги людині щодо оздоровлення; може скласти рекреаційну програму за допомогою навчальної літератури.
	60-69	Студент самостійно, але не повно відтворює навчальний матеріал; володіє базовими знаннями в галузі рекреації та оздоровлення; самостійно характеризує певні завдання, принципи, засоби та методи рекреації; знає та розрізняє основний зміст базових рекреаційних понять; за інструкцією викладача може організувати та відтворити методику проведення рекреаційного заняття, за допомогою викладача

		може здійснити оцінку курорту та лікувального потенціалу певної рекреаційної місцевості, може діагностувати порушення в стані здоров'я людини та скласти індивідуальну програму рекреації; володіє основними концепціями рекреалогії, за допомогою викладача/ самостійно може провести рекреаційне заняття; за допомогою навчальної літератури/самостійно може розробити практичні рекомендації щодо допомоги людині щодо оздоровлення; може скласти рекреаційну програму за допомогою навчальної літератури; робить розрізнені висновки.
III. Достатній	70-79	Студент самостійно відтворює навчальний матеріал; дає визначення поняття курсу; добре володіє базовими в галузі рекреації та оздоровлення; самостійно характеризує певні завдання, принципи, засоби та методи рекреалогії; знає та розрізняє основний зміст базових рекреаційних понять; може організувати та відтворити методику проведення рекреаційного заняття, за допомогою викладача/самостійно може здійснити оцінку курорту та лікувального потенціалу певної рекреаційної місцевості, може діагностувати порушення в стані здоров'я людини та скласти індивідуальну програму рекреації; володіє основними концепціями рекреалогії, за допомогою викладача/ самостійно може провести рекреаційне заняття; за допомогою навчальної літератури/самостійно може розробити практичні рекомендації щодо допомоги людині щодо оздоровлення; може скласти рекреаційну програму за допомогою навчальної літератури; робить нечітко сформульовані висновки.
	80-89	Студент самостійно відтворює навчальний матеріал; дає визначення поняття курсу; добре володіє базовими поняття та концепціями в галузі рекреації та оздоровлення; самостійно характеризує певні завдання, принципи, засоби та методи рекреалогії; може організувати та самостійно провести рекреаційного заняття, самостійно здійснити оцінку курорту та лікувального потенціалу певної рекреаційної місцевості, може діагностувати порушення в стані здоров'я людини та скласти індивідуальну програму рекреації; самостійно може розробити практичні рекомендації щодо допомоги людині щодо оздоровлення; може скласти рекреаційну програму; робить чіткі, але неповні сформульовані висновки.
IV. Високий	90-100	Студент логічно та усвідомлено відтворює навчальний матеріал; дає чіткі визначення поняттям курсу; добре володіє базовими поняття та концепціями в галузі рекреації та оздоровлення; самостійно характеризує певні завдання, принципи, засоби та методи рекреалогії; може організувати та самостійно провести рекреаційного заняття, самостійно здійснити оцінку курорту та лікувального потенціалу певної рекреаційної місцевості, може діагностувати порушення в стані здоров'я людини та скласти індивідуальну програму рекреації; самостійно може розробити практичні рекомендації щодо допомоги людині щодо оздоровлення; може скласти рекреаційну програму; вільно спілкується з аудиторією, може впоратися з додатковими навчальними завданнями; раціонально поводить в непередбачених ситуаціях.

9. Література:

Основна:

1. Аппенянский, А.И. Рекреалогия: тренировочный процесс в активном туризме: учебное пособие. – М.: Советский спорт, 2006. – 196 с.
2. Джанджугазова, Е.А. Маркетинг туристских территорий : учеб. пособие для студентов вузов, обучающихся по направлению подготовки – Туризм. – 2-е изд., стер. – М.: Академия, 2008. – 224 с.
3. Соловьев, С.С. Безопасный отдых и туризм : учебное пособие для студентов вузов, обучающихся по специальности "Безопасность жизнедеятельности". – М. : Академия, 2008. – 288 с.
4. *Організація рекреаційних послуг: навч. посібник /В. В. Величко; Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Х.: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2013. – 202 с.*
5. *Фоменко Н.В. Рекреаційні ресурси та курортологія – К.: Центр навчальної літератури, 2007. - 312 с.*

Додаткова:

1. Бальнеологічні курорти та мінеральні води країн Карпатського регіону. // Довідник 2000. - Ужгород, 2000. - 84 с.
2. Бейдик О.О. Рекреаційно-туристські ресурси України: методологія та методика аналізу, термінологія, районування / О.О. Бейдик - К.: ВПЦ «Київський університет», 2001. - 395 с.
3. Бережна І.В. Національні пріоритети та регіональні детермінанти соціально-економічного зростання (на матеріалах АР Крим) / І.В. Бережна. - НАН України. Інститут регіональних досліджень, 2004. - 640 с.
4. Дроздов А.В. Основы экологического туризма / А.В. Дроздов. - М.: Гардарики, 2005. - 271 с.
5. Дыжина Н.Н. География туризма: учеб. пособие / Н.Н. Дыжина. - М.: Дашков и К, 2010. - 255 с.
6. Буйленко В.Ф. Основы профессиональной деятельности в туризме и экотуризме: учеб. пособие для вузов / В.Ф. Буйленко. - Ростов н/Д: Феникс; Краснодар: Неоглори, 2008. - 379 с.
7. Грачева О.Ю. Организация туристического бизнеса: технология создания турпродукта [Текст]: учебно-практ. пособие / О.Ю. Грачева [и др.]. - М.: Дашков и К, 2009. - 276 с.
8. Евстигнеев Л.П. Формирование потребностей в развитом социалистическом обществе / Л.П. Евстигнеев - М.: Мысль, 1975. - 254 с.
9. Виноградова Т.В. Технология продаж услуг туристской индустрии: учеб. для вузов / Т.В. Виноградова, Н.Д. Закорин, Р.Ю. Тубелис; Балтийская акад. туризма и предпринимательства. - М.: Академия, 2010. - 240 с.
10. Веткин В.А. Технология создания турпродукта: пакетные туры: учеб.-метод. пособие / В.А. Веткин, Е.В. Винтайкина. - М.: Финансы и статистика: ИНФРА-М, 2010. - 240 с.
11. Гулич О.І. Екологічно збалансований розвиток курортно-оздоровчих територій: питання теорії і практики: Монографія. - Львів: ІРД НАН України, 2007. - 208 с.
12. Викова Л.М. Курорти Закарпаття / Л.М. Викова - К.: Здоров'я, 1985. - 80 с.
13. Данилов Ю.Е. Справочник по курортологии и курортотерапии (под ред. проф. Ю.Е. Данилова, проф. П.Г.Цафриса). - М.: Медицина, 1973. - 646 с.
14. Квартальнов В.А. Иностранный туризм / В.А. Квартальнов - М.: Финансы и статистика, 2003. - 232 с.
15. Кифяк В.Ф. Організація туристичної діяльності в Україні / В.Ф. Кифяк. - Чернівці: Книги - XXI, 2003. - 300 с.
16. Костиця М.М. Сільський туризм: теорія, методологія, практика (етноісторичний туристичний кластер «Древлянська земля»). - Житомир: ЖДТУ, 2006. - 196 с.

17. Косолапов А.Б. Технология и организация туроператорской и турагентской деятельности: учеб. пособие для средн. проф. образования / А.Б. Косолапов. - 2-е изд., стер. - М.: Кнорус, 2010. - 288 с.
18. Комарова Н.Г. Геоэкология и природопользование: учеб. пособие для вузов / Н.Г. Комарова. - 4-е изд., перераб. и доп. - М.: Академия, 2010. - 256 с.
19. Курортология и физиотерапия (руководство) под ред. В.М. Боголюбова: в 2 томах. Т.1 - М.: Медицина, 1985. - 560 с.
20. Любіцева О.О. Ринок туристичних послуг (геопросторові аспекти) / О.О. Любіцева - К.: Альтерпрес, 2005. - 436 с.
21. Мальська М.П., Худо В.В. Туристичний бізнес: теорія та практика: Навч. посіб. - К.: Центр учбової літератури, 2007. - 424 с.
22. Мармуль Л.О., Сарапіна О.А. Організаційно-економічний механізм функціонування туристично-рекреаційних підприємств. - К.: ННЦ ІАЕ, 2006. - 182 с.
23. Рутинський М.Й., Зінько Ю.В. Сільський туризм / М.Й.Рутинський - К.: Знання, 2006. - 271 с.
24. Рутинський М.Й., Стецюк О.В. Туристичний комплекс Карпатського регіону України. - Чернівці: Книги - XXI, 2008. - 440 с.
25. Стафійчук В.І. Рекреація: Навч. посібник. - 2-ге вид. / В.І. Стафійчук. - К.: Альтерпрес, 2008. - 264 с.
26. Сокол Т.Г. Основи туристичної діяльності. - К.: Грамота, 2006. - 264 с.
27. Федорченко В.К., Дьорова Т. А. Історія туризму в Україні. Навч. посібник. - К.: Вища школа, 2002. - 195 с.
28. Холлоуей Дж.К. Туристический маркетинг / Дж.К. Холлоуей - К.: Знання, 2008. - 575 с.
29. Цафрис П.Г., Кисилев В.Б. Лечебные грязи и другие природные теплоносители. М.: Высшая школа, 1990. - 127 с.
30. Henryk F. Handszuh. Prognosis of tourist development // Symposium on Tourism Services. - Geneva, 2001. - P.12-14.

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення:

Дистанційний курс «Рекреалогія» розміщений у банку web-ресурсів Центру електронного навчання Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (викладач доцент Тимченко Г.М.).

<http://tourlib.net/lib.htm>

<http://www.zakon.gov.ua/>

<http://www.stat.lviv.ua>

<http://www.stat.gov.ua>

<http://www.tourism.gov.ua>

<http://carpathia.gov.ua/ua>

<http://www.karpaty.com.ua>